

1984/85:82

Torsdagen den 14 februari

Kl. 12.00

1 § Kompletteringsval till valberedningen och krigsdelegationen

Anf. 1 TALMANNEN:

Moderata samlingspartiets partigrupp har som ny ledamot i valberedningen efter Bertil Lidgard anmält Per Petersson och som ny ledamot i krigsdelegationen efter Bertil Lidgard anmält Rolf Clarkson.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i riksdagens valberedning

Per Petersson (m)

ledamot i riksdagens krigsdelegation

Rolf Clarkson (m)

2 § Justerades protokollen för den 6 innevarande månad.

3 § Utökning av antalet suppleanter i utbildningsutskottet

Anf. 2 TALMANNEN:

Enligt till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen föreslagit att antalet suppleanter i utbildningsutskottet skall utökas från 18 till 19.

Jag hemställer att antalet suppleanter i utbildningsutskottet bestäms till 19.

Kammaren biföll denna hemställan.

Torsdagen den
14 februari 1985

---

*Meddelande om
fyllnadsväl*

*Tids- och ärende-
planer*

*Om Palestina-
grupperna i Sverige*

4 § Meddelande om fyllnadsväl

Anf. 3 TALMANNEN:

Jag får meddela att fyllnadsväl till utbildningsutskottet kommer att ske vid morgondagens sammanträde.

5 § Tids- och ärendeplaner

Anf. 4 TALMANNEN:

Till kammarens ledamöter har utdelats av talmanskonferensen godkända tids- och ärendeplaner för återstoden av riksmötet 1984/85. Talmanskonferensen rekommenderade

- att* sammanträdet onsdagen den 13 mars inte fortsätts på kvällen,
- att* något arbetsplenium inte anordnas torsdagen den 18 april med hänsyn till planerade politiska debatter på många platser ute i landet,
- att* ärendebehandlingen vid arbetsplena tisdagen den 30 april (Valborgsmässoafton) och onsdagen den 15 maj (dagen före Kristi Himmelfärdsdag) pågår till omkring kl. 16.00 samt
- att* kvällsplenium inte skall anordnas onsdagen den 5 juni, då utskotten avser att hålla sina avslutningsmiddagar.

De nu föreliggande planerna förutsätter att även måndagen den 10 och tisdagen den 11 juni tas i anspråk för riksdagsarbete. Enligt utskottens beräkningar blir nämligen debatterna i anslutning till de betänkanden som skall behandlas i kammaren efter påskuppehållet så tidskrävande att kammaren ständigt kommer att ha en eftersläpande ärendebalans fram till sistnämnda dag. Utskotten kommer emellertid att kunna bordlägga alla betänkanden i sådan tid att de, om debattiden det medger, kan behandlas i kammaren under vecka 23, eventuellt med utnyttjande även av lördagen den 8 juni.

Talmanskonferensen uttalade att det med hänsyn till kammarens mycket ansträngda arbetsprogram självfallet är angeläget att utskotten planerar debatterna i anslutning till sina betänkanden rationellt och att partigrupperna verkar för att ledamöterna iakttar största möjliga koncentration i debatterna.

6 § Svar på fråga 1984/85:368 om Palestinagrupperna i Sverige

Anf. 5 Justitieminister STEN WICKBOM:

Herr talman! Oswald Söderqvist har frågat mig vilken bedömning regeringen har av Palestinagrupperna i Sveriges (PSG:s) verksamhet i Sverige och vilka åtgärder regeringen har vidtagit eller vidtar när fall av utländsk infiltration uppdagas i svenska solidaritetsrörelser.

Det saknas anledning för mig att i detta sammanhang redovisa någon

bedömning av Palestinagruppernas verksamhet i Sverige. Jag vill emellertid framhålla att denna organisation, liksom andra motsvarande sammanslutningar, åtnjuter rättsväsendets skydd mot olika former av brott. Det ankommer emellertid i första hand på polis och åklagare och inte på regeringen att pröva sådana frågor.

Nr 82

Torsdagen den
14 februari 1985

---

*Om Palestina-
grupperna i Sverige*

Anf. 6 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka justitieministern för svaret på min fråga. Det är ju inte första gången vi har anledning att ta upp palestinierna, palestinska organisationer och svenska solidaritetsorganisationer för Palestina här i den svenska riksdagen, och det blir förmodligen inte heller den sista. Jag kan påminna om att vi för inte särskilt många år sedan hade en mycket stor sådan här affär under den borgerliga regeringens tid. Hot om massutvisning vilade över 35–40 palestinier, flertalet av dem bosatta i min hemkommun, Uppsala. Den dåvarande socialdemokratiska oppositionen agerade då ganska bestämt och positivt för palestiniernas sak. Jag hoppas att denna positiva syn också finns i den nuvarande regeringen, när man har bytt från oppositionsställning till regeringsställning.

Min fråga är föranledd av de uppgifter som har kommit ut, bl. a. i några artiklar i tidskriften *Tempus*, som föranledde Palestinagruppernas ordförande Yvonne Fredriksson att göra ett inlägg i *Aftonbladet*, varpå justitieministern gick in med en replik. Jag skulle vilja höra litet närmare om justitieministerns och därmed regeringens uppfattning, och det är därför jag har ställt den här frågan.

Jag kan naturligtvis inte hålla med om att det saknas anledning för justitieministern att redogöra för eller diskutera den här saken. Det finns mycket stor anledning att göra det. Om det nu är så att visst solidaritetsarbete i Sverige utomlands, i det här fallet från Israels underrättelsetjänst, vilken vi känner väl till sedan tidigare år, betraktas som någonting fientligt som man gärna infiltrerar – vilket också har skett under tidigare decennier och för inte så länge sedan i Palestinagrupperna – så är det självfallet viktigt att den svenska regeringen har någon uppfattning om den svenska solidaritetsorganisation där svenska medborgare arbetar.

Jag tycker att justitieministerns svar i *Aftonbladet* är väldigt tunt och intetsägande. Justitieministern svarar på frågan om man kan anse att de svenskar som arbetar i en organisation som Palestinagrupperna i Sverige är att anse som terrorister: "Att pröva den organisation som Y.F. är ordförande i bör inte behövas, om den beskrivning hon själv ger av organisationen är korrekt." Men det är ju inte så intressant. Frågan är om justitieministern och regeringen anser att den deklarationen är korrekt och vilken uppfattning man har om organisationen. På den punkten finns det som sagt all anledning att höra vad justitieministern tycker.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om planerna på
nedläggning av
Västergårdens kri-
minalvårdsanstalt i
Mellerud*

7 § Svar på frågorna 1984/85:386 och 389 om planerna på nedläggning av Västergårdens kriminalvårdsanstalt i Mellerud

Anf. 7 Justitieminister STEN WICKBOM:

Herr talman! Ingvar Karlsson i Bengtsfors och Rune Johansson har frågat mig om jag är beredd att medverka till att planerna på nedläggning av kriminalvårdsanstalten Västergården upphävs eller omprövas.

Beläggningen vid kriminalvårdsanstalterna har under senare tid minskat avsevärt. Dessutom får lokalanstaltsorganisationen under budgetåren 1984/85 och 1985/86 genom den pågående utbyggnaden ett tillskott av sammanlagt ca 220 nya platser. Mindre ändamålsenliga anstaltsplatser måste därför stängas.

Mot denna bakgrund har regeringen i dag beslutat att lägga ned kriminalvårdsanstalten Västergården.

Anf. 8 INGVAR KARLSSON i Bengtsfors (c):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret på frågan.

Regeringen har alltså i dag beslutat att lägga ned Västergården. Det var väl i och för sig inte överraskande, eftersom man har förvarnat tidigare. Beslutet kom emellertid som en överraskning för kommunen och för länsstyrelsen, som inte hade någon aning om detta. Man fick reda på det genom meddelande från personalorganisationerna. Det var beklagligt. Om man hade tänkt på det tidigare, kanske man från någon myndighets sida hade kunnat försöka påverka nedläggningsbeslutet, men det hade alltså redan gått för långt. Nedläggningen var oundviklig. Man har redan tidigare planerat för att lägga ned Västergården, men i samband därmed räknade man med att få bygga någon ny anläggning i regionen. Men nu blir det inte så.

Vi har en mycket liten offentlig sektor i Älvsborgs län. Andelen offentligt anställda är den näst lägsta i landet om man ser till folkmängden. Och nu kommer den att minska ytterligare. Vi har domänverket i Vänersborg, där man också kommer att dra in statliga arbetsplatser.

Man kan också se saken ur regionalpolitisk synvinkel. Västergården, som ligger inom Melleruds kommun, är placerad så att den fyller en viss uppgift i regionalpolitiken. Anstalten fungerar bra och är billig i drift för kriminalvården. Men nu finns inte längre möjligheten att kunna driva anstalten.

Det hade varit intressant om det gått att under några år successivt avveckla Västergården fram till dess att man byggt färdigt häktet i Uddevalla. Det har funnits förhoppningar om detta. Ett nytt fängelse skall också byggas i Vänersborg. Det hade varit en klar fördel om man åtminstone hade avvaktat dessa byggnationer innan Västergården avvecklades helt. Men så blir det nu inte.

Herr talman! Jag vill avslutningsvis fråga justitieministern: När kommer Västergården att läggas ned?

Anf. 9 RUNE JOHANSSON (s):

Herr talman! Även jag tackar för svaret. När det gäller själva sakfrågan och sysselsättningseffekterna av den planerade nedläggningen delar jag helt Ingvar Karlssons i Bengtsfors uppfattning och behöver därför inte upprepa hans argument.

Jag anser att dagens regeringsbeslut är ett olyckligt beslut för denna region. Jag bygger den uppfattningen på övertygelsen om att den planerade avvecklingsperioden är alldeles för kort. Alla människor som har talat med mig om saken är helt eniga på den punkten. Man hävdar att regeringen innan den spikade ett avvecklingsdatum åtminstone borde ha haft klart för sig hur Västergården skall användas i framtiden. Regeringen borde kanske också avvakta till dess att man byggt färdigt anstalten i Vänersborg som ligger strax intill. På så sätt skulle en hel del av de negativa effekterna mildras.

Jag skulle också ha hälsat med tillfredsställelse om justitieministern, genom att tänja på tiden för avveckling till den 1 januari nästa år, ändå kunde ge en möjlighet att lösa vissa omplaceringsfrågor.

Även om jag har förståelse för att man måste göra vissa korrigeringar när det gäller kriminalvårdsanstalterna vill jag ändå vädja till justitieministern att ompröva datumet för nedläggningen.

Anf. 10 Justitieminister STEN WICKBOM:

Herr talman! Som bekant finns det en principplan för den framtida lokalanstaltsorganisationen inom kriminalvården. Planen antogs av riksdagen 1980. Enligt denna plan skulle Västergården läggas ned 1987. Till följd av minskad beläggning totalt sett inom kriminalvården måste nedläggningen nu ske något tidigare.

Jag skall inte upprepa de skäl som föreligger för att Västergården läggs ned. Från kriminalvårdspolitisk synpunkt är de uppenbara. Jag medger att nedläggningen av Västergården ur regionalpolitisk synvinkel inte är helt lycklig. Men det har inte funnits till hands någon alternativ nedläggning någon annanstans i Sverige som skulle vara fördelaktigare från regionalpolitisk synpunkt.

När det gäller tidpunkten för en tidigareläggning enligt riksdagsbeslutet har inriktningen varit december 1985 med hänsyn till de svårigheter som onekligen uppstår på orten till följd av nedläggningen. Sedan jag har haft kontakter med länsledningen och med företrädare för den berörda kommunen har jag emellertid noggrant prövat möjligheterna att skjuta något på nedläggningen, och jag bedömer det möjligt att vänta till den 1 oktober 1986. Jag förutsätter nu att kriminalvårdsstyrelsen tillsammans med bl. a. länsmyndigheterna och kommunen omedelbart börjar angripa de problem som uppstår till följd av nedläggningen.

Anf. 11 INGVAR KARLSSON i Bengtsfors (c):

Herr talman! Jag kan inte bedöma var i landet man skulle ha minskat antalet platser. Men om man hade prioriterat noggrant och tagit hänsyn till de regionalpolitiska effekterna och den begränsade statliga företagsamheten

i Älvsborgs län tror jag att man hade kommit fram till att den här anstalten inte borde ha varit den första som man skulle lägga ner eller minska i omfattning. Jag har i alla fall en känsla av att det skulle ha blivit resultatet.

Nedläggningen kommer alltså att ske den 1 oktober 1986. Det blir en förlängning med drygt ett halvår, och det är bra. Men det hade varit ännu bättre om man hade kunnat skära ned successivt till dess häktet i Uddevalla och fängelset i Vänersborg hade blivit klara. Det skulle ha varit en bra lösning för regionen och förmodligen också för kriminalvården.

Anf. 12 RUNE JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag har varit med i det politiska arbetet så pass länge att jag vet att regeringen inte utformar sin politik i riksdagens frågestunder. Men jag utgår ändå ifrån att statsråden tar intryck av de synpunkter som vi riksdagsledamöter för fram i dessa frågestunder, eftersom de problem vi aktualiserar är sådana som ligger nära oss och som vi väl känner till.

Också jag vill notera med tillfredsställelse att justitieministern har skjutit fram tidpunkten för nedläggningen, men jag vill ändå uttrycka förhoppningen att man prövar möjligheterna att tänja på tidsfristen ytterligare en liten aning.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1984/85:379 om kampen mot luftföroreningar

Anf. 13 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Herr talman! Anders Dahlgren har bett mig ge en förklaring till att regeringens arbete med att i Sverige införa oblyad bensin och bättre avgasrening numera helt har avstannat.

Den proposition som Anders Dahlgren efterlyser är upptagen i regeringens propositionsförteckning och kommer att föreligga inom kort.

Anf. 14 Andre vice talman ANDERS DAHLGREN (c):

Herr talman! "Bättre sent än aldrig" kanske är ett uttryck som kan passa när jag nu tackar jordbruksministern för svaret, även om jag i och för sig inte har fått svar på det som jag konkret frågade om.

Något villrådig är jag fortfarande beträffande tidpunkten, också tanke på de många uttalanden som jordbruksministern har gjort om snabba åtgärder för att lösa problemen i samband med försurningskador och försurningsrisker. Min tveksamhet och villrådighet gäller hur man skall tolka jordbruksministerns uttryck "inom kort".

Anf. 15 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Herr talman! Jag vet att Anders Dahlgren är starkt medveten om att jag 1976 som jordbruksminister i den dåvarande socialdemokratiska regeringen lade fram ett åtgärdsprogram för de då närmast kommande 10 åren. Genom

det åtgärdsprogrammet fördes ändå Sverige vid en internationell jämförelse fram till en tätposition på det här området. Nu avser vi att komma med ett åtgärdsprogram för de 10 år som nu ligger framför oss. Målsättningen är densamma, att vi på detta viktiga område skall kunna behålla den tätposition vi har haft. Vi vet att det är viktigt att vi verkar pådrivande internationellt och att vi gör vad vi skall göra nationellt för att motverka de miljörisker som är förknippade med luftföroreningarna.

Jag föreställer mig att Anders Dahlgren också förstår att det är uppgifter på många samhällsområden som skall innefattas i detta åtgärdsprogram. Anledningen till att programmet inte föreligger i dag utan kanske inom några veckor är inte att vi har varit inaktiva – vi är tvärtom mycket aktiva för att få ett så bra program som över huvud taget är möjligt.

Anf. 16 Andre vice talman ANDERS DAHLGREN (c):

Herr talman! Det sista uttalandet sätter jag stort värde på. Jag hoppas nämligen att den utdragna tiden för behandlingen av det här ärendet inte beror på någon oenighet i regeringen. Jag hoppas alltså att det inte är någon propositionsmangling mellan departementen som är orsaken till att jordbruksministern dröjer med att lägga fram den här propositionen. I sakfrågan får vi vänta med diskussionen tills jordbruksministern har lagt fram propositionen för riksdagen och vi vet vad som står i den. Då får vi som sagt diskutera sakinnehållet.

För snart ett år sedan tillsatte jordbruksministern den s. k. generaldirektörsklubben, som skulle komma med förslag. Det resulterade i att naturvårdsverket redan i september månad hade utarbetat sin PM om vilka åtgärder man skulle vidta. Det har nu förflutit en väldigt lång tid sedan jordbruksministern fick detta konkreta material i sin hand, och samtidigt vet vi hur försurningsskadorna ökar. Jordbruksministern behöver bara läsa det senaste numret av naturvårdsverkets tidning för att få fullt klart för sig hur bråttom det verkligen är.

Anf. 17 Jordbruksminister SVANTE LUNDKVIST:

Herr talman! Jag tror att Anders Dahlgren är väl medveten om att också jag är medveten om hur bråttom det är. Jag tror också att Anders Dahlgren inte har något att invända mot att den aktionsplan som på mitt förslag togs fram i samverkan mellan sju statliga verk under naturvårdsverkets ledning och som presenterades i slutet av augusti blir föremål för remissbehandling. Det är ju den ordning vi brukar tillämpa. Denna remissbehandling var färdig under senhösten. Sedan dess har vi ytterligare bearbetat detta underlag för att, som jag nyss sade, få en så bra proposition som möjligt.

Anf. 18 Andre vice talman ANDERS DAHLGREN (c):

Herr talman! Eftersom remissbehandlingen var klar under senhösten och vi nu befinner oss i februari månad konstaterar jag att jordbruksministern har tagit osedvanligt god tid på sig för att utforma propositionen.

Överläggningen var härmed avslutad.

Torsdagen den
14 februari 1985

*Om SJ:s resande-
service vid avbe-
mannade järnvägs-
stationer*

**9 § Svar på fråga 1984/85:383 om SJ:s resandeservice vid avbemanna-
de järnvägsstationer**

Anf. 19 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Sven Henricsson har med hänvisning till beslut om nedläggning av persontrafiken på bandelen Forsmo–Hoting frågat mig om jag är beredd medverka till att utrustning av betydelse för eventuell chartertrafik bevaras på denna bandel.

Jag tycker det är viktigt att vi kan öka turistresandet på tåg. SJ:s satsning de senaste åren på turisttrafik på inlandsbanan, på chartertåg och biltåg visar också att järnvägen kan spela en roll för turismens utveckling.

Sven Henricsson vet som jag att banan Forsmo–Hoting går genom en trakt som erbjuder vissa värden för turister. Enligt vad jag erfarit planerar SJ för godstransporternas skull att justera rälsen längs denna bana. Därvid kan det bli aktuellt att rubba och möjligen riva vissa plattformar. Inga åtgärder planeras dock som skulle förhindra en eventuell framtida chartertågtrafik längs banan.

Anf. 20 SVEN HENRICSSON (vpk):

Herr talman! Att jag ställt den här frågan hänger ihop med att man fått in rapporter om långt framskridna planer på indragning av personal och borttagande av plattformar på stationer utmed Forsmo–Hoting-banan. Regeringen har beslutat att persontrafiken på den här bandelen vid nästa tidtabellskifte skall läggas ned – ett beslut som inte väckt något jubel hos befolkning, kommuner eller länsorgan. Det här dystra meddelandet från regeringen var emellertid något uppmjukat genom att det också fanns med ett löfte om att turisttrafik med tåg ändå skulle kunna anordnas på denna bana.

Ångermanälvens dalgång är ett attraktivt turistområde, och därför tyckte vi att förslaget var positivt. Även kommuner och andra som sysslar med dessa frågor är intresserade av att anordna resor osv.

Rapporterna om att plattformar skall tas bort och att den yttre servicen skall förändras har alltså ingett oro. Man ställer frågan: Hur skall eventuella turister eller utflyktsresenärer kunna komma på och av tågen om plattformarna tagits bort? Det innebär ju stora svårigheter, och det blir ödsligt på stationerna.

Över huvud taget är man tveksam när det gäller den avbemanning av Rossöns station som skall ske. Man undrar varför det måste vara så bråttom. Det finns ju fortfarande stora godstrafikkunder på den här banan. Jag uppfattade saken så, när man från departementets sida talade om denna indragning av tågen, att man ville ha en mjuk övergång, att man för en tid t. o. m. ville lämna möjligheten öppen att anlita tågen, om nu länstrafiken i framtiden – ifall det blir ändrade förutsättningar – skulle ompröva sina ståndpunkter. Så har jag fattat uppläggningsen – att man valt en mjukare linje när det gäller övergången till busstrafik.

Vidare finns det planer att på prov ha järnvägsbussar som är billigare i drift – eller motorvagnar, som de ju kallas. Varför då stressa och ha sådan brådska att avveckla allt som har med persontrafikens möjligheter att göra? Är det inte bättre, Curt Boström, att ta det litet försiktigare och visa att man kan vara öppen för en omprövning och att man kanske från länstrafikens sida vill fortsätta med tågtrafiken?

Anf. 21 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Som Sven Henricsson vet har ca 70 milj. kr. satsats på en upprustning av Forsmo–Hoting-banan. Det gäller då godstrafiken, som har mycket stor betydelse inte minst när det gäller transporter av rundvirket, virkesråvaran. Man är dock tvungen att justera rälsen. Det innebär att man måste flytta, eller ta bort, exempelvis plattformar. För att möjliggöra en upprustning av banan måste man faktiskt göra det.

Skulle det vara så, att vi t. o. m. får chartertrafik med tåg, måste SJ givetvis se till att trafikanterna inte bara kommer på utan självfallet också av tåget. Det gäller då på platser – jag vet att det finns sådana – där det är väldigt fin utsikt eller där det finns olika aktiviteter i samband med chartertågverksamheten.

Jag kan således försäkra Sven Henricsson att det jobb som nu utförs från SJ:s sida inte innebär att man har för avsikt att rycka undan förutsättningarna i det här sammanhanget, utan avsikten är att se till att arbetet fullföljs när det gäller de investeringar som vi varit överens om att man skall göra på bandelen.

Anf. 22 SVEN HENRICSSON (vpk):

Herr talman! Jag vet mycket väl att vi inte här kan bestämma om driften av det här spåret. Det är inte vår sak, och inte heller departementets sak, att bestämma detta. Vi har inte sådan lokalkännedom att vi kan göra det, åtminstone inte som politiker.

I varje fall ställer man sig frågande till den forcerade avbemannning som sker vid Rossöns station, där det blir stora svårigheter att färdigställa banarbetena. Man är ju ännu inte klar med 70-miljonersinvesteringen. Banarbetena blir fördröjda och fördröjda om man tar bort bemanningen på Rossöns station.

Likaså är det bekräftat att sågverket i Backe, som betjänas av Rossöns station, planerar att utvidga trafiken genom att utföra containertransporter med flis till kusten. De transportererna innebär 90–100 vagnar ytterligare per år, till de trävarutransporter som redan tidigare pågår och växlas av personal i Rossön.

Detta är exempel på att man inte skall forcera. Åstadkommer man en ny trafiksituation finns det skäl att låta övergången till den nya situationen bli mjuk, så att inte den ena villan blir värre än den första, som det heter. Det gäller att få en övergång till nya driftsformer som motsvarar vad man kan kräva i samband med en sådan här omläggning.

Torsdagen den
14 februari 1985

*Om planeringen av
vissa vägbyggnads-
arbeten i Väster-
norrlands och
Jämtlands län*

Det är lätt att förhastiga sig, och sedan får man ångra att man har gått för snabbt fram. Det är ungefär dit som jag har syftat med min fråga.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Svar på fråga 1984/85:370 om planeringen av vissa vägbyggnadsarbeten i Västernorrlands och Jämtlands län

Anf. 23 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Per-Richard Molén har frågat mig dels hur den planerade tidigareläggningen av vägbyggnadsarbeten längs E 6 kommer att påverka vägsnåren för Västernorrlands och Jämtlands län, dels om jag är beredd att medverka till en tidigareläggning av den s. k. Deltavägen i Timrå och brobyggnad i Storsjöområdet i Jämtlands län.

Vägplaneringen är decentraliserad. För byggande av statliga vägar upprättas tioåriga vägbyggnadsplaner. Länsstyrelserna fastställer länsvägplanerna, medan vägverket fastställer övriga vägplaner. I direktiven för upprättande av de nu gällande vägplanerna framhöll regeringen bl. a. att näringslivets behov av säkra transporter måste prioriteras. Vägplanerna för åren 1984–1993 innehåller således många för näringslivet mycket viktiga vägupprustningar.

Regeringens åtgärder vid en nedläggning av Uddevallavarvet presenterades vid ett möte i Uddevalla den 23 januari i år. Jag redovisade därvid de transportpolitiska insatserna för att skapa ett nytt näringsliv i Uddevallaregionen. Förutom att vägbyggandet ger sysselsättning, behövs det bra vägar för en positiv utveckling av näringslivet. Väg E 6 har f. n. bitvis en alltför låg standard genom Bohuslän. Sammanlagt kommer ca 500 milj. kr. att investeras i en upprustning av vägen.

Upprustningen av väg E 6 ingår i en nordisk handlingsplan för ekonomisk utveckling och full sysselsättning. Handlingsplanen kommer att behandlas vid Nordiska rådets möte nu i mars. De i handlingsplanen upptagna investeringarna i landsvägs- och järnvägsnäten i Norden föreslås finansieras genom en ny särskild låneordning inom Nordiska investeringsbanken.

I vägplanerna ingår byggande av såväl Vallsundsbron som den s. k. Deltavägen i Timrå. Vägplanerna är det samlade uttrycket för hur och i vilken ordning vägobjekten i länen skall byggas oavsett finansieringssätt. Vid bedömning av de sysselsättningspolitiska insatser som eventuellt kan behövas tar regeringen hänsyn till arbetsmarknadssituationen i resp. län. Regeringen fördelar sedan tillgängliga medel på lämpliga objekt, bl. a. de vägar som är högst prioriterade i vägplanerna.

Anf. 24 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! Jag vill tacka kommunikationsministern för svaret. Jag hade två dagar att välja på för att få svaret. Den ena dagen var i dag. Alla hjärtans dag, och jag tyckte att vi två som norrlänningar skulle ta det tillfället i akt för att kunna ge ett något mer positivt besked när det gäller de bro- och

*Om planeringen av
vissa vägbyggnads-
arbeten i Väster-
norrlands och
Jämtlands län*

väginvesteringar som jag har frågat om, främst den investering i Sundsvallsregionen som Deltavägen innebär. Det finns all anledning att fråga sig, eftersom investeringarna på vägområdet i Uddevallaregionen nu kommer att tidigareläggas, om inte detta helt automatiskt får konsekvenser när det gäller prioriteringen av vägarna i andra delar av landet. Om man tidigarelägger väginvesteringar på ett ställe måste man ju senarelägga dem på något annat ställe. Det svar som kommunikationsministern har lämnat till mig kan jag inte tolka på annat sätt än att vi i Mellannorrland, dvs. Västernorrland och Jämtland, får stå tillbaka med hänsyn till valet av Uddevalla. Jag får väl med anledning av svaret konstatera att de vägprojekt som är aktuella i Uddevallaregionen är betydligt mera intressanta och viktiga från näringslivets synpunkt än Deltavägen i Timråregionen.

Jag vill, herr talman, i detta sammanhang påpeka att nedläggningen av Gullfiber i Timrå, som hade mellan 700 och 800 anställda, är ett relativt sett lika allvarligt och bekymmersamt problem för Sundsvalls-/Timrå-regionen som nedläggningen av Uddevallavarvet. När det gäller Sundsvallsregionen har regeringen uppenbarligen inte för avsikt att vidta några speciella åtgärder. För att vara litet elak, trots att det är Alla hjärtans dag, vill jag ställa frågan om det är så att regeringen ett valår anser sig ha mera röster att vinna på en satsning i Uddevallaregionen än i Sundsvallsregionen.

Jag skulle, herr talman, vilja fråga om kommunikationsministern inte anser att arbetslöshetssituationen i Sundsvallsregionen och i Jämtland, speciellt när det gäller byggarbetskraften, är lika allvarlig som i Uddevallaregionen.

Anf. 25 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Förvisso är det Alla hjärtans dag, men jag måste ändå få fråga Per-Richard Molén: Varför vill moderaterna sänka anslaget på det arbetsmarknadspolitiska området med ungefär en miljard, om ni förväntar er att regeringen skall kunna tillskjuta pengar till just sysselsättningssvaga regioner? Under de drygt två år som vi socialdemokrater har haft regeringsmakten har vi tillfört åtskilliga summor till just skogslänen av sysselsättnings-skäl. Det har naturligtvis också inneburit att näringslivet i skogslänen, företrädesvis skogsindustrin och skogsbruket, i första hand har dragit nytta av de investeringar som har gjorts där. Det är alltså fråga om betydande belopp, inte minst inom detta område.

När det gäller de två vägprojekt som Per-Richard Molén tar upp kan jag säga att byggandet av Vallsundsbron kan startas tidigast i maj 1986 och Deltavägen möjligen vid årsskiftet 1985-1986. Det finns en arbetsplan, och det lär finnas risk för att denna arbetsplan överklagas. Det skulle innebära att vägbygget inte kommer i gång förrän långt senare än 1985-1986.

Jag kan försäkra att den socialdemokratiska regeringen med hjälp av Anna-Greta Leijon kommer att se till att pengar tillförs de län, som har sysselsättningssvårigheter, i betydligt snabbare takt än om vi hade en moderat arbetsmarknadspolitik.

Torsdagen den
14 februari 1985

*Om sträckningen
av väg 55 genom
Uppsala*

Anf. 26 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! Från moderat sida har vi många gånger pekat på alternativa finansieringsmöjligheter när det gäller bl. a. väginvesteringar. Eftersom det också framgår av svaret att man för Uddevallaregionen tänker sig någon annan form av finansiering via Nordiska investeringsbanken vore det värdefullt om kommunikationsministern i detta sammanhang kunde utveckla detta litet mera. Man skulle på det sättet få en betydligt större investering, som också i mycket hög grad skulle stämma överens med de moderata idéerna. Jag tror att vi, oberoende av vilket parti vi tillhör, är ganska överens om att det är knappa anslag som vi råkar ha. Pengarna skulle med större fördel kunna användas för Vallsundsbron.

Jag kan, herr talman, inte riktigt förstå varför man först vill göra betydande satsningar i Åreområdet på turismens område och sedan vill lämna statsbidrag till Östersunds kommun för att bygga en ny väg till flygfältet, som innebär längre väg för turisterna i Åreregionen – och sedan inte vill medverka till att man skall få de bättre kommunikationer som är nödvändiga för att öppna hela Jämtlands fjällvärld för en ökning av den turism som även regeringen att döma av budgetpropositionen har visat sig vara intresserad av.

Anf. 27 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Låt oss nu först klarlägga detta beträffande Uddevallasatsningen. Den finansiering som det där är fråga om gäller ett projekt som man har varit överens om mellan de nordiska finansministrarna. E 6 har betydelse inte bara för svenskt näringsliv utan även för norskt näringsliv. Det har betraktats som självklart att E 6 skulle ingå i sådana investeringsobjekt som det här gäller.

Sedan en annan sak: Satsningen i Uddevallaområdet innebär ingen senareläggning på något sätt av projekt i andra delar av landet. Ett projekt i Uddevalla gäller bro över järnvägen vid Skee. Att vi ger pengar för det projektet, som tas upp i årets budget för vägförvaltningen, kommer att innebära att man kan tidigarelägga ett annat projekt i en annan del av detta land.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på fråga 1984/85:388 om sträckningen av väg 55 genom Uppsala

Anf. 28 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Oswald Söderqvist har frågat mig om regeringen vill medverka till en lösning av väg 55:s dragning genom Uppsala genom att medge att en liten del av flygflottiljens område får tas i anspråk.

Frågan om att ta i anspråk mark av flygflottiljens område har prövats av regeringen den 13 januari 1977. Med hänsyn till bl. a. befarade risker för flygsäkerheten samt uppkommande olägenheter för markstridsutbildningen

vid flygflottiljen avtog regeringen en av kommunstyrelsen i Uppsala gjord framställning i frågan.

Efter samråd med försvarsministern kan jag meddela Oswald Söderqvist att dessa skäl kvarstår och att regeringen mot den bakgrunden inte är beredd att medverka till att flygflottiljens mark tas i anspråk för väg 55.

Anf. 29 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Jag tackar kommunikationsministern för svaret på min fråga.

Först några ord om väg 55. Det är alltså en av våra riksvägar, som börjar i Uppsala och som sedan går över Mälaren på broar vid Hjulsta och Strängnäs och så småningom vidare över Malmköping och ner till Norrköping. Det intressanta med den vägen är att den under det senaste decenniet – och under de senaste åren – har blivit mycket hårt trafikerad av framför allt långtradarare. Långtradartrafik norrifrån, som inte har någon anledning att passera Stockholmsområdet, väljer naturligtvis den vägen om man skall söderut. Det förkortar resan, och man slipper Stockholm.

Vidare har vi långtradartrafiken från Finland, som tidigare kom in över Norrtälje och numera i sin största omfattning kommer från Kapellskär. Också den trafiken söker sig i många fall över Uppsala och ner över riksväg 55 för att slippa Stockholmsområdet. Det är alltså en mycket hårt trafikerad väg, och trafiken har ökat.

Det är fråga om en förbifart – förbi en storstad, som vanligt. Här har vi nu fått etapp 1, som gjorts klar för flera år sedan med ganska stora kostnader för viadukter och annat. Vägen slutar f. n. blint, kan man säga, i ett industriområde, där långtradarare, framför allt söderifrån, irrar omkring på smågatorna och inte hittar ut – i varje fall inte utan visst besvär.

När det gäller dragningen av vägen finns det norra alternativet och det södra alternativet. Det norra är ur många synpunkter det bästa, men här har de militära intressena kommit i förgrunden. Man vill inte släppa till ett ganska litet hörn av flygflottiljens område. Både kommunikationsministern och jag vet hur en flygflottilj ser ut. Det är ett jättestort område, och F 16 upptar en stor del av Uppsalaslätten.

Jag tycker att de argument som framförs är mycket märkliga. Det talas om flygsäkerhet. Det är möjligt att den skulle påverkas, men jag har svårt att tänka mig att det lilla hörn av området som det här är fråga om skulle inverka på den. Och det andra skälet, nämligen "uppkommande olägenheter för markstridsutbildningen vid flygflottiljen" är rena rama nyset, herr kommunikationsminister! Hälsa försvarsministern det, eller åk ännu hellre dit och titta själv. Det är här fråga om ett jättestort område med hundratals hektar. Varför skall man då utbilda det lilla fåtal flygsoldater som skall svara för skyddet på just det lilla hörnet av området som skulle komma att tas i anspråk av vägen? Man kan ju flytta sig två eller tre kilometer bort mot den norra delen av området och öva där. Det finns där stora outnyttjade områden. – Det argumentet håller alltså inte.

Bedömningen i detta avseende gjordes 1977 av en borgerlig regering, när Eric Krönmark var försvarsminister. Har den socialdemokratiska regeringen

Torsdagen den
14 februari 1985

*Om sträckningen
av väg 55 genom
Uppsala*

varit på platsen och tittat? Har ni omprövat frågan eller godtar ni bara beslutet från 1977? Det tycker jag också skulle vara ganska märkligt.

Till slut vill jag ställa en följdfråga, som är aktuell oavsett vilket sträckning vägen får: Är regeringen beredd att anslå medel till etapp 2 av riksväg 55 förbi Uppsala, oavsett om det blir en nordlig eller sydlig sträckning?

Anf. 30 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Oswald Söderqvist hörde också av mitt förra svar att vägplaneringen är decentraliserad i allra högsta grad. Prioriteringar av vägobjekt ankommer på länen och också på kommunerna i den händelse det är fråga om statskommunala vägar.

Jag vet att de som berörs av vägfrågorna i Uppsala län satt i gång ett utredningsarbete. Jag vet inte vad de kommer fram till, men jag är helt övertygad om att man i länet naturligtvis kommer att prioritera vägarna utifrån vägbehovet totalt i länet. Skulle den här leden, Bärbyleden, vara av den vikt som Oswald Söderqvist säger – vilket jag inte alls har någon anledning att betvivla – utgår jag från att den kommer att läggas ganska högt på prioriteringslistan. Och sedan har man de medel att tillgå som normalt finns för vägbyggnader i alla län.

Anf. 31 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Det vi nu fick höra av kommunikationsministern beträffande anslagen är mycket lovande.

Men frågan om sträckningen kvarstår. Det finns kvar en önskan från Uppsala kommun att dra vägen i den norra sträckningen. Regeringen har bollen och kan avgöra om man skall få kapa en liten bit av det jättestora flygflottiljområdet. Jag vill således upprepa frågan:

Har ni bara slentrianmässigt godtagit beslutet från 1977, som kommunikationsministern redovisar i svaret, eller har ni som socialdemokratisk regering prövat frågan visavi försvarsdepartementet och de militära intressena? Det är angeläget att få svar på den frågan.

Anf. 32 Kommunikationsminister CURT BOSTRÖM:

Herr talman! Jag hade litet svårt att höra vad Oswald Söderqvist sade, men jag uppfattade att frågan gällde huruvida försvarsdepartementet nyligen har prövat frågan.

I januari månad föredrogs frågan för försvarsminister Anders Thunborg, som har exakt samma uppfattning som den som ledde till beslutet 1977.

Anf. 33 OSWALD SÖDERQVIST (vpk):

Herr talman! Det är bara att beklaga att det är på det sättet. Om man skall bedöma frågan ur det civila samhällets synpunkt visavi de militära intressena tror jag inte att man kan komma fram till en sådan bedömning – om man anser att vägen är viktig, och det är den. Det håller kommunikationsministern ju med mig om.

En väg med den aktuella sträckningen kan inte på något sätt påverka

markstridsutbildningen. Jag tycker det är ett löjligt argument. Jag kan böja mig för argumentet att flygsäkerheten skulle kunna påverkas, men efter att själv ha varit på platsen har jag mycket svårt att tro att det på något avgörande sätt skulle hindra flygverksamheten om man kapar av ett litet hörn på detta jättelika område. Jag vädjar till Curt Boström att han i sin egenskap av kommunikationsminister tar upp nya överläggningar med försvarsministern i den här frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på frågorna 1984/85:391 och 394 om arbetsmarknadsläget i Västerbotten och Norrbotten

Anf. 34 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! John Andersson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska arbetslösheten i Västerbotten och då speciellt i dess inland.

Per-Ola Eriksson har frågat statsrådet Ingvar Carlsson om regeringen är nöjd med arbetsmarknadsläget i Norrbotten samt, om regeringen inte är nöjd, vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att förbättra situationen.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som skall svara på frågorna.

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Sedan tillträdet hösten 1982 har det övergripande målet för regeringens politik varit arbete åt alla. Den ekonomiska politiken har inriktats på att trygga full sysselsättning och bekämpa arbetslöshet. Situationen på arbetsmarknaden har utvecklats i rätt riktning. Sysselsättningen har ökat. Regeringen har med sina åtgärder lyckats bryta den negativa utveckling som har gällt för industrisysselsättningen ända sedan mitten av 1970-talet. Samtidigt minskar arbetslösheten. I januari var 149 000 personer arbetslösa. Motsvarande siffra förra året var 162 000 personer. Den här förbättringen på arbetsmarknaden har också Norrbotten och Västerbotten fått del av.

När det konkret gäller Norrbotten vill jag först erinra om att riksdagen för två år sedan beslutade om att 4 miljarder kronor skulle avsättas för att stärka sysselsättningen i Norrbottens län. Medlen avsåg både kort- och långsiktiga åtgärder.

Dessutom tillförs både Norrbottens län och Västerbottens län varje år avsevärda resurser för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Under innevarande budgetår har Norrbotten t. ex. fått 462 milj. kr. för beredskapsarbete och rekryteringsstöd. Dessutom har länet fått ytterligare 100 milj. kr. för att stödja byggsysselsättningen i länet. Under samma period har Västerbotten tilldelats 145 milj. kr. för beredskapsarbeten och rekryteringsstöd samt 20 milj. kr. för att under vintern stödja byggsysselsättningen.

För arbetsmarknadsutbildningen har de båda länen fått 134 milj. kr. resp. 52 milj. kr. under innevarande budgetår.

*Om arbetsmark-
nadsläget i Väster-
botten och Norr-
botten*

Utöver dessa insatser bereds f. n. inom regeringskansliet frågan om behov av den reserv om ytterligare 450 milj. kr. till beredskapsarbete och rekryteringsstöd för innevarande budgetår som riksdagen redan fattat beslut om.

Anf. 35 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret på min fråga. Det är inte uttryck för gnäll eller kverulans när jag påstår att jag inte är nöjd med det.

Jag hoppas att det inte är så, att den ansvariga ministern och regeringen inte fattar vidden av Västerbottens problem. Det är ju bra att man satsar de pengar som Anna-Greta Leijon talade om. Men när det gäller rekryteringsstöd, konjunkturuppgång, devalveringseffekter m. m. märker vi ingenting i Västerbottens inland. Under två år har vi i länet förlorat mer än ett Uddevallavarv. Under 1983 och 1984 har vi skrivit ut enkelbiljetter från Västerbotten för 2 600 personer.

Beredskapspengarna är slut. Om 14 dagar försvinner 80 arbetstillfällen när det gäller skogliga beredskapsarbeten. 327 personer kommer att förlora sina arbeten i april. Skogsarbetarna i Västerbotten kommer att drabbas av en arbetslöshet på 30 %.

Det är det här som det handlar om. Det behövs ytterligare medel för beredskapsarbeten. Jag hoppas att Anna-Greta Leijon i ett kompletterande svar kan ställa sådana i utsikt. Nu lovade visserligen Curt Boström att fru Leijon skulle ställa pengar till förfogande, men jag vågar väl inte lita på kommunikationsministerns utsaga i det fallet. Jag hoppas ändå att Anna-Greta Leijon från sin del av regeringsområdet skall kunna utverka mera pengar för detta ändamål. I en debatt i oktober förra året sade arbetsmarknadsministern att det borde finnas förutsättningar för att låta en viss del av beredskapsarbetsmedlen gå till den skogsvårdande sektorn.

Konkret uttryckt står nu 327 skogsarbetare inför hotet att mista sina jobb. Det krävs snabba beslut om ytterligare medel för att man skall kunna förhindra att de blir arbetslösa. Det är på den punkten som jag är intresserad av att få ett kompletterande besked från arbetsmarknadsministern.

Anf. 36 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Också jag ber att få tacka arbetsmarknadsministern för svaret på min fråga. Jag är medveten om vilken arbetsfördelning som gäller inom regeringen. Att jag ställde frågan till statsrådet Ingvar Carlsson berodde på att det var han som i en Norrbottenstidning hade uttalat sig om Norrbottens framtid.

Av statsrådet Carlssons uttalanden framgick att några ytterligare regeringsinsatser för att minska arbetslösheten i Norrbotten inte skulle vara att vänta, utan man får där klara sig själv. Samma besked gav regeringen våren 1983. Jag uppfattar detta svar som mycket anmärkningsvärt och defensivt.

Arbetsmarknadsministerns svar i dag är i det närmaste innehållslöst. Det kan sägas vara en historiebeskrivning. Arbetsmarknadsministern säger att

regeringens politik har inriktats på full sysselsättning. De resultat som uppnåtts är mot den bakgrunden närmast skrattretande. Norrbotten befinner sig trots högkonjunkturen i en oerhört svår situation. I januari var 17 034 människor utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Av dem var 10 550 öppet arbetslösa.

Vi kan också konstatera att flertalet kommuner under de senaste åren har fått vidkännas enorma befolkningsminskningar. Länet har totalt under de två senaste åren förlorat 1 700 personer. En viss inflyttning har skett i kustregionerna, men kommunerna i malmfältsregionen har under de senaste åren mist drygt 1 700 personer.

Jag tycker att det blåser en kall sextiotalsvind över Norrbotten. Norrbotten blöder i dag. Om ingenting görs hotar en katastrof av stora mått inom en hel landsdel. Arbetslöshet, utflyttning, sämre åldersstruktur och minskad service är utmärkande för detta område. I det läget säger man från regeringen att ingenting mera skall göras.

Anna-Greta Leijon hänvisar till arbetsmarknadsåtgärder. Ja, sådana har vidtagits. Vi har fått hjälp från AMS, men den har givit mycket ringa resultat. Min uppmaning blir därför: Byt fot och byt program!

Regeringen visar vidare en sällan skådad passivitet när det gäller att hjälpa människor i arbetslöshetsdrabbade glesbygder. Däremot visar regeringen en beundransvärd snabbhet när det gäller att ge hjälp till regioner och storföretag i andra delar av landet. Jag ifrågasätter inte satsningen i Uddevållaregionen. Befolkningen i den delen av landet är att gratulera. Men nog hade det varit befogat att regeringen hade visat prov på samma krafttag och samma snabbhet vad gäller ett utpräglat glesbygdslän som Norrbotten.

Jag tolkar regeringens strategi på denna punkt så, att områden som under en lång följd av år stegvis växt in i arbetslöshetsproblemen får vänta, medan hjälpen kommer snabbare i befolkningsrika regioner i en akut sysselsättningskris. I de senare kan man också göra insatser gemensamt med storindustrin. Jag måste säga att det är en skrämmande politisk utveckling som vi har fått under de senaste åren. Det behövs krafttag, Anna-Greta Leijon, för att vi skall kunna lösa arbetsmarknadsproblemen i Norrbotten.

Anf. 37 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! Sedan vi senast diskuterade denna fråga här i kammaren, vilket John Andersson påminde om nyss, har ytterligare medel fördelats till Västerbottens län, både beredskapsmedel och medel för särskilda byggåtgärder, inom ramen för de 1 750 milj. kr. som riksdagen i höstas på regeringens förslag beslöt att avsätta till arbetsmarknadspolitiska åtgärder för innevarande budgetår. 450 milj. kr. lades då i en särskild reserv för framför allt beredskapsarbeten och rekryteringsstöd. Fördelningen och utnyttjandet av den reserven diskuterar vi f. n.

Även om jag vet att läget i Västerbottens län är bekymmersamt – speciellt i inlandet – är det ändå glädjande att utvecklingen också i Västerbottens län har gått mot det bättre. Det framgår mycket klart, om man läser den rapport som länsarbetsnämnden ganska nyligen har lämnat. Länsarbetsnämnden

*Om arbetsmark-
nadsläget i Väster-
botten och Norr-
botten*

redogör där för utvecklingen under hösten och gör sina bedömningar för framtiden. Länsarbetsnämnden säger t. ex. att bedömningen av utvecklingen på arbetsmarknaden i huvudsak överensstämmer med den som gjordes hösten 1984 och att högkonjunkturen präglar länets arbetsmarknad. Men visst finns det återstående problem på byggarbetsmarknaden. Jag vill här särskild nämna att Västerbottens län är ett av de län där vi kommer att göra särskilda försök med den säsongmässiga hanteringen av byggandet genom förenklade verksamheter.

De insatser för Norrbotten som har gjorts av den nuvarande regeringen med det särskilda paketet på 4 miljarder kronor jämte ytterligare insatser är långt större än de insatser som gjordes under de borgerliga åren.

Min taletid är tyvärr slut, men jag antar att jag får tillfälle att utveckla situationen ytterligare i mitt nästa anförande.

Anf. 38 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Visst har det skett vissa förbättringar i Västerbotten. Det skall jag inte förneka. Men när man diskuterar sådana här problem, brukar man inte tala om de förbättringar som har gjorts. Dem är vi ju i stort sett inte oeniga om. Därför kanske det blir en slagsida. Men det skulle föra för långt att börja diskutera denna sak.

Man måste emellertid ändå göra vissa reservationer. En utflyttning pågår. Det finns en enda kommun i Västerbottens inland som inte redovisar minus. Skickar vi tusentals människor med enkel biljett söderut, t. ex. från Skellefteå till Uddevalla, måste väl siffrorna bli litet bättre.

När det sedan gäller pengarna vill jag säga att nu i april kommer 327 skogsarbetare att bli avskedade. De är redan varslade. Beredskapspengarna är slut. Dessa skogsarbetare utför dock ett mycket bra och meningsfullt arbete. Det borde vara möjligt att placera många fler än dem som man under dessa år har haft i beredskapsarbete. Också jag kan hänvisa till länsarbetsnämndens rapport, för jag har den här. Där sägs att personer utan utbildning och erfarenhet alltså har svårt att få fotfäste på den öppna arbetsmarknaden. De människor som inte har möjlighet eller som inte kan ta jobb på den öppna arbetsmarknaden har fått dessa beredskapsarbeten, vilka de nu riskerar att mista. Länsarbetsnämnden förklarar att ytterligare beredskapsmedel erfordras för att hjälpa de mest utsatta på arbetsmarknaden så att utförsäkring i god tid kan förhindras. Om dessa saker vill jag ha ett litet bättre besked från arbetsmarknadsministern.

Anf. 39 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Debatten handlar växelvis om Norrbotten och Västerbotten och får kanske inte den rätta strukturen, då arbetsmarknadsministern har slagit samman frågesvaren.

Låt mig erinra om att arbetsmarknadsministern den 1 april 1982 sade så här i den arbetsmarknadspolitiska debatten: "Vi har icke råd med arbetslösheten." Jag tycker att det är ett mycket bra konstaterande, och jag hade hoppats att regeringen skulle ha fört en arbetsmarknads-, närings- och

regionalpolitik som gjort att vi hade fått en annorlunda och bättre situation.

I samma debatt konstaterade arbetsmarknadsministern att vid arbetslöshet sjunker människornas beskattningsbara inkomster och bygden får mindre pengar att röra sig med – ett riktigt konstaterande. Men varför gör man ingenting för att förbättra dagens situation? Med hänvisning till den snabbinsats man gjorde i Uddevallaregionen vill jag fråga: Är det på det sättet, Anna-Greta Leijon, att regeringens arbetsmarknadspolitik och insatser står i direkt proportion till väljarunderlaget i olika delar av landet?

Arbetslöshet, utflyttning och spräckt social gemenskap är för många norrbottningar en vardaglig realitet, och detta måste vi bryta. Regeringens arbetsmarknadspolitik, som bevisligen har kapsejsat, måste ersättas, och jag kan bidra med några råd för att ersätta den politiken.

Stärk det regionalpolitiska stödet och omfördela resurserna till inlandet och de områden som har det sämst!

Stöd nyföretagande och utveckling av småföretag och medelstora företag och sluta dränera företagen och regionen på pengar!

Se till att elektronikens nya möjligheter utnyttjas som ett aktivt instrument för decentralisering och inte inordnas i ett system för fortsatt koncentration! Sänk arbetsgivaravgifterna för alla företag och verksamheter och inte enbart för vissa!

Och till sist: Slop arbetsgivaravgifter för nyetablering av data- och elektronikföretag, så att vi får en ordentlig spridning av denna nya teknik och så att den inte hamnar enbart i Stockholmsregionen!

Anf. 40 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! De arbetslösa i Norrbotten är ungefär 1 000 färre f. n. än de var för ett år sedan. Länsarbetsnämnden gör den bedömningen att de nya arbetsmarknadspolitiska åtgärderna, bl. a. rekryteringsstödet, har hjälpt till väldigt mycket. För 1985 räknar länsarbetsnämnden med en fortsatt god tillströmning av lediga platser.

Den mycket dystra bild av läget som frågeställaren vill ge stämmer inte med den situation som jag upplever när jag har kontakt med folk i Norrbotten, nämligen att man tycker att man har fått ny luft under vingarna och ser positivt på framtiden. Visserligen har man stora problem, men man vet att det finns möjligheter till en utveckling i rätt riktning.

Byt fot! utropar Per-Ola Eriksson och för fram förslag om stöd till det privata näringslivet, som ju ibland påstås vara räddaren i nöden i alla sammanhang. Jag skulle vilja redovisa för riksdagen ett enligt min mening ganska sorgligt bevis på det privata näringslivets bristande intresse för Norrbotten.

Regeringen beslöt i oktober att ställa 50 milj. kr. till förfogande för Malmfälten Finans. Villkoret var att privata intressenter skulle skjuta till 13 milj. kr. Från början hade från det hållet utlovats ännu mera pengar.

Vi kan nu konstatera att de privata intressena inte får ihop mer än 5 milj. kr., och jag tycker att det är mycket beklagligt att det förhåller sig på det sättet. Det är faktiskt så att Norrbotten för sin framtid måste lita på att vi ifrån

*Om arbetsmark-
nadsläget i Väster-
botten och Norr-
botten*

samhällets sida fortsätter, på samma sätt som vi gjort under de två och ett halvt år som vi suttit i regeringsställning, att stödja Norrbotten, att hjälpa och att skapa förutsättningar. De senaste dagarnas utveckling visar tyvärr att man inte kan räkna med att privata näringslivet kan hålla de löften man gav under hösten, vilket är djupt beklagligt.

Anf. 41 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Anna-Greta Leijon sade att arbetslösheten på ett år hade minskat med 1 000 personer. Det är väl att fara fram litet vårdslöst med sanningen. Jag fick på morgonen siffrorna för januari månad. Det aktuella läget är enbart 286 personer, och då är det en bra bit kvar till den siffra Anna-Greta Leijon hade.

Samtidigt säger hon att det är ny luft under vingarna i Norrbotten. Den nya luften kanske i första hand avser de statliga basindustrierna LKAB, ASSI och SSAB. Det är bra och ytterst angeläget att de företagen går bra, men det är inte lösningen av hela länets problem.

Är det nu så att Anna-Greta Leijon är besviken på det privata näringslivet får jag fråga henne varför man inte gjorde en betydligt hårdare ansträngning för att förmå Volvo att göra en viss investering i Norrbotten och inte enbart i Uddevalla?

Anf. 42 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Debatten kanske blir litet underlig med denna växelvisa inriktning mot Norrbotten och Västerbotten. I och för sig är problemen likartade.

Men kanske arbetsmarknadsministern ändå kunde ge en liten antydning om hur dessa 327 skogsarbetare skall se framtiden an.

Jag vill citera ett stycke till ur rapporten från länsarbetsnämnden den 28 januari 1985:

”Antalet långtidsarbetslösa har inte minskat. När det gäller antalet arbetslösa kassamedlemmar med arbetslöshetstiden över ett år har antalet ökat från 336 till 418 på ett år. Denna grupp väntas öka under 1985 med en accelererad ökning under hösten om inte kraftfulla åtgärder sätts in.”

Det är dessa kraftfulla åtgärder jag efterlyser.

Anf. 43 Arbetsmarknadsminister ANNA-GRETA LEIJON:

Herr talman! När det gällde siffrorna för Norrbottens län kanske jag uttryckte mig oklart. Det länsarbetsnämnden rapporterar är att de kvarstående arbetslösa under 1984 års fyra sista månader var i genomsnitt 1 000 färre än under året före.

Det torde ha framgått av mitt svar till John Andersson att jag är medveten om att det finns stora problem i Västerbottens inlandskommuner och att inlandskommunerna inte på samma sätt som en del kuststäder har kunnat tillgodogöra sig den bättre ekonomiska utvecklingen.

Jag har sagt att vi för närvarande i regeringen diskuterar de 450 milj. kr. som riksdagen redan fattat beslut om att lägga upp som en reserv för

användande under våren. Men vi är inte färdiga med fördelningen av dessa pengar än, och därför kan jag inte ge ett mera detaljerat svar på den frågan.

Anf. 44 JOHN ANDERSSON (vpk):

Herr talman! Jag vet att arbetsmarknadsministern har fått ett brev från LO-sektionen i Skellefteå, och jag tror också att arbetsmarknadsministern kommer att uppvaktas av Svenska skogsarbetareförbundet om dessa projekt. Eftersom det inte går att få något besked om hur det kommer att gå för dessa 327 skogsarbetare, hoppas jag att de propåer som kommer till arbetsmarknadsministern från Skogsarbetareförbundet och från andra håll blir välvilligt behandlade och att det skall falla något gott över dessa 327 skogsarbetare.

Anf. 45 PER-OLA ERIKSSON (c):

Herr talman! Uppenbarligen har arbetsmarknadsministern dåligt på fötterna i dag. Jag vill erinra om vad arbetsmarknadsministern sade den 1 april 1982. Hon sade att vi inte har råd med arbetslöshet. Det tyckte jag var ett bra uttalande. Jag hoppas att det inte bara var ett aprilskämt, utan att man också försöker leva upp till detta och vill minska arbetslösheten. Eller är det på det viset att man gör den bedömningen att nu när vi har en bättre konjunktur, kanske vi har råd med litet högre arbetslöshet?

Jag vill upprepa min fråga till Anna-Greta Leijon: Varför tog inte regeringen chansen att sätta press på landets största industriföretag, Volvo, och förmå företaget att göra en investering i Norrbotten? Man skulle ha gjort på samma sätt som när det gäller den enorma kraftansträngning man trots allt gör i en av landets bättre utvecklade regioner.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1984/85:113 Fortsatt giltighet av lagen (1982:315) om styrelserepresentation för samhället i vissa stiftelser

14 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 13 februari

1984/85:410 av *Bo Finnkvist* (s) till industriministern om arbetstillfällen inom Bruksinvest:

Vid den ståluppgörelse som gjordes förra året mellan industridepartementet och företagen inom specialstålsindustrin åtog sig företagen att göra vissa ansträngningar för att skapa nya jobb. Ett uttryck för detta var de 100 milj.

Nr 82

Torsdagen den
14 februari 1985

---

*Meddelande om
frågor*

Torsdagen den
14 februari 1985

---

*Meddelande om
frågor*

kr. som företagen satte in i Bruksinvest.

Det tog ett år innan Bruksinvest tillsatte en verkställande direktör. Några nya jobb i övrigt har man ännu inte skapat.

Avser industriministern mot bakgrund av detta att vidta åtgärder som påskyndar företagets ansträngningar att skapa arbetstillfällen inom Bruksinvest?

den 14 februari

1984/85:411 av *Bruno Poromaa* (s) till arbetsmarknadsministern om sysselsättningen i Karesuandoområdet:

Karesuando församling, som före kommunsammanslagningen med Kiruna kommun 1971 utgjorde en egen kommun, företer en katastrofal situation sysselsättningsmässigt.

Alltsedan 1960-talet har arbetslösheten varit kroniskt hög med ca 20 % utanför den ordinarie arbetsmarknaden.

Situationen i de intilliggande områdena utanför Karesuando församling efter Lainio och Muonio älvdalar ter sig också likartad Karesuandos.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet:

Är statsrådet beredd att vidta åtgärder i syfte att förbättra sysselsättningsläget inom Karesuando församling och de Karesuando näraliggande områdena?

1984/85:412 av *Ove Eriksson* (m) till statsrådet Bengt Göransson om undervisningens kvalitet på grundskolans högstadium:

Det tycks bli allt vanligare att lärare på grundskolans högstadium åläggs att undervisa i ämnen som inte ingår i vederbörandes utbildning.

Detta måste menligt inverka på undervisningens kvalitet.

Vilka åtgärder avser statsrådet vidta för att lärare inte skall behöva undervisa i ämnen i vilka de saknar behörighet?

15 § Kammaren åtskildes kl. 13.17.

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

Solveig Gemert